

Brüssel, Angers, 25. juuni 2020
REV1 – asendab 23. jaanuari 2018.
aasta teate

TEADE HUVIRÜHMADALE

ÜHENDKUNINGRIIGI VÄLJAASTUMINE JA ELI ÕIGUSNORMID ÜHENDUSE SORDIKAITSE VALDKONNAS

Alates 1. veebruarist 2020 on Ühendkuningriik Euroopa Liidust välja astunud ja temast on saanud kolmas riik¹. Väljaastumislepinguga² on ette nähtud ülemineku periood, mis lõpeb 31. detsembril 2020³. Kuni selle kuupäevani kohaldatakse ELi õigust täies ulatuses Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis⁴.

Ülemineku perioodi jooksul peavad EL ja Ühendkuningriik läbirääkimisi uue partnerluslepingu üle, millega nähakse eeskätt ette vabakaubanduspiirkond. Ei ole aga kindel, kas uus partnerlusleping sõlmitakse ja jõustub ülemineku perioodi lõpus. Igal juhul hakkavad uuel lepingul põhineva suhte korral turulepääsu tingimused olema väga erinevad sellest, kuidas Ühendkuningriik osaleb siseturul,⁵ ELi tolliliidus ning käibemaksu- ja aktsiisivaldkonnas.

Peale selle saab Ühendkuningriigist pärast ülemineku perioodi lõppu kolmas riik seoses ELi õiguse rakendamise ja kohaldamisega ELi liikmesriikides

Seetõttu tuletatakse kõigile huvitatud isikutele ja eeskätt ettevõtjatele meelde, milline on õiguslik olukord pärast ülemineku perioodi lõppu (osa A allpool). Lisaks selgitatakse

¹ Kolmas riik on riik, mis ei ole ELi liige.

² Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise leping, ELT L 29, 31.1.2020, lk 7 (edaspidi „väljaastumisleping“).

³ Ülemineku perioodi võib pikendada ühe korra enne 1. juulit 2020 ühe kuni kahe aasta võrra (väljaastumislepingu artikli 132 lõige 1). Ühendkuningriigi valitsus on siiani ülemineku perioodi pikendamise välistanud.

⁴ Võttes arvesse teatavaid väljaastumislepingu artiklis 127 sätestatud erandeid, mis ei ole käesoleva teate kontekstis asjakohased.

⁵ Eelkõige ei ole vabakaubanduslepinguga (kaupade ja teenuste valdkonnas) ette nähtud selliseid siseturu põhimõtteid nagu vastastikune tunnustamine, päritoluriigi põhimõte ja ühtlustamine. Samuti ei kõrvalda vabakaubandusleping tolliformaalsusi ja -kontrolle, sealhulgas neid, mis puudutavad kaupade päritolu ja nende valmistamiseks kasutatud sisendeid, ega impordi- ja ekspordikeeldusid ja -piiranguid.

käesolevas teates väljaastumislepingu teatavaid asjakohaseid väljaastumisega seotud sätteid (osa B allpool).

Soovitused huvirühmadele

Käesolevas teates kirjeldatud tagajärgedega tegelemiseks soovitatakse huvirühmadel eelkõige järgmist:

sordiaretajad, kelle praegune alaline elu- või asukoht on ainult Ühendkuningriigis, peaksid kaaluma vajadust määrata õigeaegselt esindaja, kelle alaline elu- või asukoht või ettevõtte asub ELi territooriumil, et osaleda Ühenduse Sordiameti menetluses.

Märkus

Käesolevas teates ei käsitleta ELi õigusnorme järgmistes valdkondades:

- muud intellektuaalomandi õigused, näiteks kaubamärgid;
- intellektuaalomandi õiguste (sealhulgas sordikaitse) ammendumine;
- taimne paljundusmaterjal;
- taimetervis;
- geneetiliselt muundatud organismid.

Nende valdkondade kohta on ettevalmistamisel või avaldatud muud teated⁶.

A. ÕIGUSLIK OLUKORD PÄRAST ÜLEMINEKUPERIOODI LÕPPU

Pärast üleminekuperioodi lõppu ei kohaldata Ühendkuningriigi suhtes enam ELi õigusnorme sordikaitse valdkonnas, eelkõige määrust (EÜ) nr 2100/94 ühenduse sordikaitse kohta⁷. Sellel on eelkõige järgmised tagajärjed.

1. ENNE ÜLEMINEKUPERIOODI LÕPPU ANTUD ÜHENDUSE SORDIKAITSE

Kõik määruse (EÜ) nr 2100/94 alusel antud ühenduse sordikaitse on liidu territooriumil jätkuvalt kehtivad, sõltumata asjaomase sordiaretaja päritolust või kontrolliasutuste asukohast.

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/getting-ready-end-transition-period_et

⁷ Nõukogu 27. juuli 1994. aasta määrus (EÜ) nr 2100/94 ühenduse sordikaitse kohta (EÜT L 227, 1.9.1994, lk 1).

2. ÜHENDKUNINGRIIGI KONTROLLIASUTUSTE KOOSTATUD ERISTATAVUSE, ÜHTLIKKUSE JA PÜSIVUSE PROTOKOLLID

Ühenduse sordikaitse andmise alusena ei saa Ühenduse Sordiamet kasutada eristatavuse, ühtlikkuse ja püsivuse protokolle, mille Ühendkuningriigi kontrolliasutused on koostanud pärast Ühendkuningriigi väljaastumist, st juba üleminekuperioodil⁸.

3. MENETLUS AMETIS

Vastavalt määruse (EÜ) nr 2100/94 artiklile 82 võivad isikud, kelle alaline elukoht, asukoht või ettevõtte ei ole ELi territooriumil, osaleda Ühenduse Sordiameti menetluste osalisena üksnes juhul, kui nad on määranud esindaja, kelle alaline elukoht, asukoht või ettevõtte on ELi territooriumil.

Kõik huvitatud sordiaretajad, kelle alaline elukoht või asukoht on praegu üksnes Ühendkuningriigis, peaksid kaaluma vajadust määrata pärast üleminekuperioodi lõppu kõnealuse artikli sätete järgimiseks õigeaegselt oma esindaja.

B. VÄLJAASTUMISLEPINGU ASJAKOHASED VÄLJAASTUMISEGA SEOTUD SÄTTED

1. ANTUD ÕIGUSTE JÄTKUV KAITSE ÜHENDKUNINGRIIGIS

Väljaastumislepingu artikli 54 lõike 1 punktis c on sätestatud ühenduse sordikaitse jätkuv kaitse Ühendkuningriigis.

Pärast üleminekuperioodi lõppu saab enne üleminekuperioodi lõppu nõukogu määruse (EÜ) nr 2100/94 alusel antud ühenduse sordikaitse omajast Ühendkuningriigis ilma uue kontrollimiseta Ühendkuningriigi õiguse alusel võrdväärse registreeritud ja jõustatava sordikaitse omaja sama sordi puhul, millel on järgmised omadused:

- sellise sordikaitse kaitse kestus Ühendkuningriigi õiguse alusel peab olema vähemalt võrdne asjaomase registreeritud ühenduse sordikaitse ülejäänud kaitseperioodiga liidu õiguse alusel;
- sellise sordikaitse taotluse esitamise kuupäev või prioriteedikuupäev Ühendkuningriigi õiguse kohaselt on asjaomase ühenduse sordikaitse kuupäev⁹.

Väljaastumislepingu artikli 54 lõikes 3 on siiski sätestatud, et kui ühenduse sordikaitse on liidus üleminekuperioodi viimasel päeval pooleliolnud haldus- või kohtumenetluse tulemusena tühiseks tunnistatud või lõpetatud, tuleb vastav õigus Ühendkuningriigis samuti tühiseks tunnistada või lõpetada. Kehtetuks tunnistamise või tühistamise või lõpetamise jõustumise kuupäev peab Ühendkuningriigis olema sama kui liidus.

⁸ Väljaastumislepingu artikli 128 lõige 6 ja VII lisa.

⁹ Väljaastumislepingu artikli 54 lõige 6.

Väljaastumislepingu artiklis 55 on sätestatud menetlus sama lepingu artikli 54 lõike 1 punktis c osutatud sordikaitse saamiseks:

- sordikaitse annab tasuta asjaomane üksus Ühendkuningriigis,¹⁰ kasutades Ühenduse Sordiameti registrites olevaid andmeid;
- asjaomase ühenduse sordikaitse omajatelt ei nõuta taotluse esitamist ega ühegi konkreetse haldusmenetluse algatamist Ühendkuningriigis;
- sordikaitse omajatel Ühendkuningriigis ei pea kolme aasta jooksul pärast üleminekuperioodi lõppu olema postiaadressi Ühendkuningriigis.

Sordikaitse omajaid Ühendkuningriigis ei takistata loobumast sellisest õigusest Ühendkuningriigis vastavalt Ühendkuningriigi õiguses¹¹ sätestatud asjakohasele menetlusele.

2. PRIORITEEDIÕIGUS SEoses MENETLUSES OLEVATE ÜHENDUSE SORDIKAITSE TAOTLUSTEGA

Väljaastumislepingu artikli 59 lõikega 2 on ette nähtud, et kui isik on esitanud kooskõlas liidu õigusega enne üleminekuperioodi lõppu ühenduse sordikaitse taotluse, peab sellel isikul olema Ühendkuningriigis kuue kuu jooksul pärast üleminekuperioodi lõppu *ad hoc* prioriteediõigus esitada taotlus samasuguse sordikaitse saamiseks.

Prioriteediõigus annab alust käsitada ühenduse sordikaitse taotluse prioriteedikuupäeva Ühendkuningriigis esitatava sordikaitse taotluse kuupäevana eesmärgiga määrata kindlaks sordi eristatavus, uudsus ja sordikaitse saamise õigus.

3. PÄDEVUS KOHTUMENETLUSTES, MIS ON ALGATATUD ENNE ÜLEMINEKUPERIOODI LÕPPU

Väljaastumislepingu artikli 67 lõike 1 punktis b on sätestatud, et pärast üleminekuperioodi lõppu kohaldatakse määruse (EÜ) nr 2100/94¹² kohtualluvust käsitlevaid sätteid nii Ühendkuningriigis kui ka liikmesriikides Ühendkuningriigiga seotud olukordades, mis hõlmavad järgmist:

- kohtumenetlused, mis on algatatud enne üleminekuperioodi lõppu; ja

¹⁰ Ilma et see piiraks uuendamistasusid, mida võidakse kohaldada asjaomase sordikaitse pikendamise ajal (väljaastumislepingu artikli 55 lõige 4).

¹¹ Väljaastumislepingu artikli 55 lõige 4.

¹² Vt määruse (EÜ) nr 2100/94 artiklid 101 ja 102 kohtualluvuse kohta tsiviilõiguslike nõuete puhul, nagu on osutatud kõnealuse määruse artiklites 94–100.

- menetlused või hagid, mis on selliste kohtumenetlustega seotud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1215/2012¹³ artiklitele 29, 30 ja 31 (samal ajal pooleli olevate kohtuasjade (*lis pendens*) kohta).

Taimesorte käsitlevate ELi õigusnormide komisjoni veebisaidil (https://ec.europa.eu/food/plant/plant_property_rights_en) on esitatud üldine teave sordikaitse kohta. Kõnealustele veebilehtedele lisatakse vajaduse korral täiendavat teavet.

Euroopa Komisjon
Ühenduse Sordiamet
tervise ja toiduohutuse peadirektoraat

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades (ELT L 351, 20.12.2012, lk 1).